

NOVADNIEKS

PREIĻU RAJONA LAIKRAKSTS

• Sestdiena, 1997. gada 10. maijs

• Nr. 35 (6752)

RĪT - MĀTES DIENA

● Maija Manuilova ar savu otro meitiņu no Preiļu slimnīcas dzemdību un ginekoloģijas nodaļas atgriezīsies Viljānos.

Sarunu ar nodaļas vadītāju Juri Kļaviņu lasiet «Novadnieka» 3. lpp.

«Badošanās burvestības» Latvijas Pensionāru federācijas 3. kongresā

Šogad martā apritēja 5 gadi, kopš nodibināta Latvijas Pensionāru federācija (LPF), kura tagad apvieno 76 teritorīlās un profesionālās (dzelceļnieku, skolotāju u.c.) pensionāru organizācijas. Pēdējos gados paplašinājusies federācijas sadarbība arī ar vairākām starptautiskām pensionāru organizācijām. LPF ir uzņemta par asociēto locekli Skandināvijas valstu pensionāru organizāciju starptautiskajā apvienībā NORSAM, Eiropas valstu pensionāru organizāciju EURAG, Starptautiskajā vēco ļaužu organizācijā Help Age International, kā arī ilgstoši sadarbojas ar līdzīga rakstura apvienību EPSO un Eiropas Pensiju fondu klubu. LPF piedalījās arī Latvijas Nevalstisko organizāciju Rīgas centra izveidošanā.

25. aprīlī notika LPF 3. kongress, kurā piedalījās 136 delegāti (no tiem 53 ar augstāko izglītību). Delegātu vidū bija arī Līvānu Pensionāru apvienības priekšsēdētāja Veneranda Caune, kura pārstāvēja ne tikai pilsētas 2600 pensionārus, bet vienīgā piedalījās arī no Preiļu rajona. Dalīties iespējās par šo kongresu, V.Caune izteica šaubas, ka diezin vai sekos Saeimas un valdības aktīva rīcība pensionāru stāvokļa uzlabošanā, jo netika izpildītas LPF 2. kongresa galvenās prasības, un arī 3. kongress lieliski parādīja valdošo slāņu nevērīgo attieksmi pret pensionāru problēmām.

Pirms kongresa bija izziņots, ka tajā piedalīsies G.Ulmanis un A.Šķēle, bet šie valsts vīri tādu pasākumu apmeklēt neuzskatīja par nepieciešamu. Ar savu klātbūni pensionārus pagodināja Saeimas priekšsēdētājs A.Čepānis, Saeimas deputāte L.Kuprijanova, labklājības ministrs V.Makarovs un Latvijas Brīvo arodbiedrību priekšsēdētājs A.Olmanis. Kongresa atklāšanā runāja LPF priekšsēdētājs J.Porietis un, raksturojot pašreizējo sociālo situāciju un LPF darbību tajā, neaizmīrīsa uzskaitīt arī dažādiem adresātiem sūtītās vēstules un lūgumus — 1996. gadā iesniegti 130 dokumenti, federācijas darbības 5 gados — 536 dokumenti; 1996. gadā saņemti 212 sūtījumi, 5 gados — 813. Vairāk uz LPF aicinājumiem reaģējušas Saeimas opozīcijas partijas, mazāk valdību veidojošo partiju deputāti.

— Kongresa debatēs runas bija loti emocionālas, — teica V.Caune, — jo pensionāriem ne no kā nav jābaidās un viņi var saukt lietas istajos vārdos. Viņi teica: cik ilgi var lūgt un vēstulēs ar valdību sarakstīties? Izskanēja aicinājums rikot mītiņus, demonstrācijas un ziņot Eiropas Padomes

starptautiskajām pensionāru un cilvēktiesību aizstāvības organizācijām par Latvijas pensionāru stāvokli. Tai pat laikā zālē sēdēja pārstāvji no ES, Dānijas, Igaunijas un nesaprata, kas tiek runāts, jo nebija tulku.

Graujošu iespādu negatīvā nozīmē atstāja A.Čepāna runa. Viņš bija loti steidzīgs, saņiknots, paziņoja, ka no pensionāru blaušanas nekas nemainīsies un teica: «Ko jūs varat gausties, kāpēc es par savu likteni negaužos?» Tiem, kas debatēs piesauca Eiropas Savienību, A.Čepānis ieteica pašiem aizbraukt uz ES un pārliecītātēs, ka pat Latvijas Saeimas priekšsēdētājs lidostā never iet pa to tuneli, kur rakstīts «Tikai ES valstīm».

Loti daudz tika runāts par pensiju netaisnīgo likumu, arī A.Olmanis piekrita, ka tāds likums nav derīgs cilvēkiem, kam jāiet pensijā un kas ir bezdarbnieki ne savas vaines dēļ. Pensionāri bija sašutuši par to, ka LPF vadība vienpersoniski nosūtījusi atbalsta vēstuli V.Makarovam, kurš tādu likumu aizstāv.

Citādu uzskatu pauda J.Porietis — jāmaiņa nevis ministri, bet pensiju likums, un V.Makarovs neesot vainīgs, jo likums izstrādāts pirms viņa. Diemžēl pensionāriem nav ko cerēt, ka V.Makarovs likumu mainīs. Kongresā tika pateikt, ka tām, kam pensija šobrīd sanāk daži lati, piešķirts Ls 25 vai Ls 30, bet pārējo centīties kompensēt ar dažādām sociālajām programmām. Vēl ir atrasti 3 miljoni latu, lai invalīdiem apmaksātu braukšanu sabiedriskajā transpotā, bet nav vienošanās, vai naudu izmaksāt invalīdiem vai tiem, kas veic pārvadāšanu. Iespējams arī, ka vientulajiem pensionāriem būs atlades maksas par gāzi. Citi atvieglojumi solīti netika.

V.Caune kongresā uzstājās arī debatēs un informēja par Līvānu ekonomisko situāciju, kuras dēļ pensionāru bēri un mazbēri vairumā gadījumi ir bezdarbnieki un nav spējīgi palīdzēt saviem vecākiem, tāpēc situāciju var uzlabot tikai jaunu ražotu radīšana. Cilvēki cer uz celulozes kombināta celtniecību, bet, ja tas nebūs lemts, tad būtu nepieciešams Ekonomikas ministrijas atbalsts «orientēto skaidu plātnu rūpnīcas celtniecībai un furfurola ražošanai. Par pēdējo darba grupa, kas sastāv no Preiļu rajona padomes, Līvānu pilsētas un Koksnes ķimijas institūta speciālistiem, ir iesniegusi projekta konцепciju valdības garantiju saņemšanai — celtniecības kreditēšanai».

Nobeigums 4. lpp.

VIETĒJĀS ZINAS

■ No 12. līdz 17. maijam visā Latvijā — veselības nedēļa. Arī mūsu rajona iestādes, organizācijas, skolas, darba kolektīvi gatavojas dažādiem pasākumiem. Kā informēja rajona padomes veselības aprūpes nodaļas vadītāja B.Belova, katrai dienai paredzēts sava temats. Pirmdiena būs garīgās veselības diena, otrdiena — veselīga uztura diena, trešdiena — traumatisma profilakses diena, ceturtdiena — seksuālās veselības diena, piektdiena — mutes dobuma veselības diena, seštdiena — sporta diena.

■ 7. maijs bija nozīmīga diena Preiļu 1. pamatskolā. Romas katolu Preiļu draudzes dekanās J.Gugāns ievērtīja skolas telpas, deva Dieva svētību šīs mācību iestādes pedagoģiem un audzēkņiem. Kristīgās mācības pamatu skolotāju un audzinātāju vadībā otro klašu audzēknī bija sagatavojuši koncertu. Skanēja garīga satura dziesmas, lūgšanas, dzeja. Preiļu 1. pamatskolas direktors A.Adamovičs izteica pārliecību, ka jaunā paaudze, kura tik aizrautīgi un sirsniņi dziedāja, arī turpmāk aktīvi uzņems sevi garīgās vērtības.

■ No 14. maija Preiļu iedzīvotājiem vairs nebūs iespējās nomazgāties pirti. Tā tiekot slēgta remonta dēļ. Jāsaka, labi, ka drīz būs Vasarassvētki, tad jau varēs noberzt netīrums no miesas arī tuvākajās ūdenskrātuvēs.

■ 7. maijā notika Preiļu pilsētas domes sēde. Pēc darba kārtībā paredzēto jautājumu izskatīšanas pilsētas domes priekšsēdētājs V.Ivanovs deputātiem paziņoja, ka saņemts revīzijas komisijas izdarītās pārbaudes slēdziens. Tagad ar šiem materiāliem ie-pazīstis deputāti.

L.Kirillova

■ Situācijas noskaidrošanai un informācijas iegūšanai šonedēļ sporta klubā «Ceriba» notika rajona skolu valdes organizētā pedagoģiskā darba satura un kvalitātes pārbaude. Bija piaicināti neatkarīgi eksperīti — pedagoģijas speciālisti no Daugavpils,

Balvīem, piedalījās arī Valsts izglītības inspekcija.

■ Ceturtdien Preiļu 1. pamatskolā darbojās pedagoģiski medicīniskā komisija, kura parasti sanāk reizi gadā. Šī komisija izlej par tiem rajona bēniem, kuri pēc vietējo skolu pedagogu un direktora uzskata tiek atzīti par tādiem, kam ieteicams mācīties Rudzētu internātpalīgskolā pēc atvieglotām mācību programmām. Šogad uz komisiju bija pieteikti 16 bēri no dažādām rajona skolām. Komisiju vadīja rajona skolu valdes bēru veselības aizsardzības speciāliste Anita Džeriņa. Komisijā bez tam darbojās ārsts psihiatrs, psihologs, logopēds. Savukārt par sešiem Rudzētu speciālās internātpskolas audzēkņiem tika lemts, vai viņu veselības stāvoklis ir uzlabojies un vai viņi var atgriezties parastās mācību iestādēs.

■ Sutru pagasta padomes sēdē deputāti nolēma izveidot divas komisijas — revīzijas un administratīvo, kā arī divas komitejas — finansu, sociālo, kultūras un izglītības. Deputāti izlēma par zemes nodokļa lielumu. Tie, kas zemi saņēmuši lietošanā, maksās 1,89 lati par hektāru, bet tie, kuri zemi vēl nav reģistrējuši, — 2,27 latus. Pagasta kultūras nama jumta seguma maiņai piešķirti 2100 lati, taču šīs summas nepietiks visa jumta atjaunošanai.

L.Rancāne

■ Akciju sabiedrība «Preiļu siers» sākusi realizēt ieceri par elektroenerģijas ražošanu — noslēgts līgums ar Kalugas (Krievijas) rūpniču, kurā ražo turbīnas. Turbīna uz Preiļiem tiks atgādāta šī gada beigās. Tās montāžas darbi ilgs aptuveni trīs mēnešus.

■ Līvānu virsmežniecībā šogad jāatlauj 16 hektāri meža, pašlaik apstādīti 80,7 hektāri. Pavasarī, acimredzot, neizdosies atjaunot visas ieplānotās platības, jo radušas problēmas stādu iegādē. Mežu stādīšana turpinās rudenī.

A.Iļjina

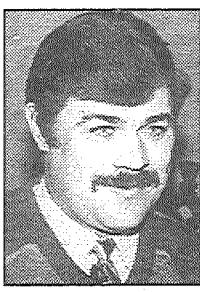
Plkst. 15.30 Preiļu vēsturei un
latvīšķu mākslas iepriekšējā
posūkumās „Pārāudžu hīksdārītās”,
izstādēs „Preiļi“. No ģerboni
līdz ģerbonim” atklāšanai.

Piedalās Latgales pētniecības
institūta vēstures sekcijas vad. H.Soms,
religījūs sekcijas vad. — Tilžas un
Prugāju priesteris A.Budžs.

Plkst. 17.00 Lielkrustā „Rakstnieki”
pedagoģijas un pilsetas
domes darbības
hīksdārītās
īstotījēm.

Pēc hīksdārītās bez maksas
varēs noskaidroties kinofilmu.

Administratīvi teritorialā reforma: pašvaldību vadītāju domas

«Reforma vajadzīga tikai ministrijai,»
saka Rušonas pagasta padomes priekšsēdētājs Arvīds Soldāns.

— Reforma iecerēta tāpēc, lai Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas ierēdiem būtu darbs un alga. Reformas gaitā darbosies arī daudzas komisijas, kuras tāpat tērēs līdzekļus.

Ja valsti ir izstrādāta teritorialās reformas koncepcija, tad jau šodien ir jābūt pamatošiem aprēķiniem, cik tā izmaksas, kāds budžeta līdzekļu ietaupījums radīsies, ja likvidēs rajonu padomes, ja notiks pagastu apvienošana. Ir jābūt skaidrībā, kādus pāpildus līdzekļus tas prasīs no lauku iedzīvotājiem, kuru dzīves līmenis jau tagad ir zems.

Ja veidosies aprīņķis vai novads, es balsoju par to, lai centrs ir Rēzekne. Rēzekne ir Latgales novada kultūras centrs, tornē rodas šaubas, vai attīstīsies Preiļu rajona teritorija. Aprīņķa struktūrās strādās vietējās pilsētas un rajona, nevis Preiļu rajona cilvēki. Mazpilsētās, likvidējot valsts iestādes, palīgiņāsies bezdarbs, nabadzība, pieaugusi sociālā sprēdze.

Ja aprīņķa vadību iecels valdība, tad notiks kā tautas parunā: «Kā ratos sēdi, tā dziesmu dzied». Ieceltais ierēdnis darīs to, ko liks valdība. Viņš neaizstāvēs sabiedrības intereses.

Kāda ir ekonomiskā situācija Latgalē, to uzskatāmi var redzēti Rušonas pagastā. Tājā izveidotas 144 zemnieku un piemājas saimniecības, no kurām tikai 15-20 saimniecībās ražošana ir attīstīta apmierinoši. Ja Latvijas laukos ir šāda nabadzība, tad loģisks ir secinājums, ka šai valstī kaut kas nav kārtībā. Jājautā arī, kāpēc Latgalē situācija ir smagāka nekā citos novados, un ko valdība ir darījusi un darīs, lai krīzi novērstu?

Kategoriski esmu pret vēlētas rajona padomes likvidēšanu. Rajona padome aizstāvēja iedzīvotāju intereses valdībā, bet vietējām pašvaldībām — mazām vai lielām — šādas iespējas nav un nebūs. Ja es uz Finansu ministriju aizvedu, piemēram, saistošos noteikumus, kuri jāapstiprina Rīgā, tad tālak par policijas posteni netiek. Noteikumi iegūla ministrijas kabinetos, trīs reizes braucu uz Rīgu, kamēr tos apstiprināja.

Rušonas pagasts ir viens no lielākajiem, tā teritorija ir 10 procenti no visa Preiļu rajona. Tāpēc zinu, ko nozīmē strādāt lielā pagastā. Zinu arī to, ko nozīmē dzīvot šādā pagastā. Piemēram, lai Gailišu iedzīvotājs aizbrauktu uz Rušonu, viņam jāpatēriena visa darba diena.

Neticu, ka, apvienojot divus nabadzīgus pagastus, izveidosies viens bagāts. Piemēram, ja apvieno Rušonas un Aglonas pagastus, Rušonas teritorija būs tikai maģistrā-

le, caur kuru var aizbraukt uz Aglonu. Infrastruktūra attīstīsies Aglonā. Jau tāpēc vien, ka šajā ciematā ir bazilika.

Pašlaik Rušonas pagasta padomē ievēlēti septiņi, Aglonas pagasta padomē — deviņi deputāti. Deputāti arī ir tikai cilvēki. Viņi pirmā kārtā aizstāvē savu vēlētāju un savas teritorijas intereses, ja tiks izlemti jaunājumi, kas skar budžeta līdzekļu izmantošanu.

Ja reforma tomēr notiks, tad jebkura līmeņa — aprīņķa, rajona vai vietējā pagasta — vadība jāievēlē demokrātiskā celā. Ja atkāpsimies no demokrātijas, zaudētāji būs iedzīvotāji.

Uzskatu, ka jebkura reforma var notikt tad, ja valstī viss ir sakārtots — likumdošana, ekonomika. Šos procesus nedrīkst aklī kopēt no attīstītajām Eiropas valstīm. Izvērtēsim, salīdzināsim ekonomiskos un demokrātiskos procesus. Arī iedzīvotāju gatavību pieņemt šos procesus, tajos orientēties. Vai mūsu sabiedrība tam ir gatava? Manuprāt, nav.

A.Iljina

«Par reformu vajadzēja domāt jau agrāk,»

uzskata Aglonas pagasta padomes priekšsēdētājs Antons Beķis.

— Mans personīgais viedoklis ir tāds, ka administratīvi teritorialās reformas gaitā Aglonas pagasts atjaunojams vecajās robežās, kā tas bija 1940. gadā. Tas nozīmē, ka Aglonas pagastam nāktu klāt liela daļa Rušonas pagasta. Ar Krāslavas, Daugavpils un Rēzeknes rajoniem robeža praktiski nemanītos.

Aglonas pagasta robežu kādreiz veidoja dabiskā robežšķirtnes, piemēram, Jāšas upe, Ārdavas ezers, Kastīres ezers un Zolvas ezers. Kopā četrdesmitajiem gadiem saglabājušies arī pagasta galvenie ceļi. Pagasta centrs palicis iepriekšējais — Aglona. Arī šajā ziņā nekas nav jāmaina.

Esmu pārliecināts, ka mums tas būtu visizdevīgākais variants arī ipašumu atjaunošanā, jo nebūtu problēmu ar arhīvu izziņām. Pēc arhīvā saglabātajiem dokumentiem kādreizējiem mūsu pagasta iedzīvotājiem, kuri tagad skaitās Rušonas pagastā, zeme un citi ipašumi zemesgrāmatā nostiprināti Aglonas pagastā.

Kā beigties reforma, pagaidām grūti pateikt, bet politiķiem nav citas izejas kā vien ieklausīties mūsu domās un mūs atbalstīt.

Visbeidzot — par administratīvi teritoriālo reformu valdībai vajadzēja domāt jau krietni agrāk. Tas nozīmē — reizē ar zemes reformu. Tad vienā laikā būtu izdarīti divi darbi, sakārtotas zemes lietas un veikta teritorialā reforma. Tā noteikti ietaupītos arī līdzekļi.

L.Kirillova

Seminārs pašvaldību arhitektiem un plānotājiem

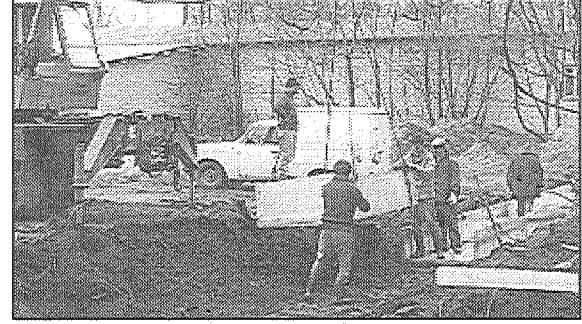
No informatīvā semināra Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijā atgriezušies Preiļu rajona pārvaldījumi. Kā «Novadnieku» informēja rajona padomes attīstības plānošanas nodaļas speciālists P.Romanovs, seminārā izskatīti Latvijas laukiem nozīmīgi un problemātiski jautājumi.

Viens no aktuālākajiem jautājumiem — ceļu infrastruktūras elementu projektēšanas un saskalošanas kārtība. Ar jaunumiem šajā jomā iepazīstināja CSDD nodaļas vadītājs G.Brālis.

Par to, kas ir brīvās ekonomiskās zonas un vai tās vajadzīgas Latvijā, semināra klausītājiem skaidroja Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas konsultants A.Kaputs. Reģionālās attīstības plānu veidošanā jāņem vērā arī brīvo ekonomisko zonu izveidošanas iespējamība un lietderība.

L.Kirillova

Rakšanas sezona sākusies

Ilgus gados bija pierasts, ka siltumtrašu remonti sākās, kad līdz apkures sezonas sākumam bija atlicis knapi mēnesis. Pilsetā pat smējās — re, sākuši rakt, laikam drīz būs ziema.

Šogad situācija, šķiet, izmaiņas, jo darbi siltumtrasēs rit pilnā sparā. Pašvaldības uzņēmuma «Siltums» direktors A.Pīzelis pastāstīja, ka pašlaik darbi pilsētā notiek divās vietas. Vēl iepriekšējā dome savā pēdējā sēdē nobalsoja par to, ka katlu māja, kas atrodas Talsu ielā 2a un ir pietiekami jaudīga, turpmāk apsildīs arī tās ēkas, kuras līdz šim apkurināja katlu māja Liepu ielā 22.

No Talsu ielas uz slimnicu SCO strādnieki pašlaik ierīko savienojošo siltumtrasi. Nākamajā apkures sezonā Liepu ielas katlu māja būs iekonservēta. Tas nozīmē, ka pilsētā vairs nebūs nevienas katlu mājas, kuras darbināšanai būtu jāizmanto dārgais krāšņu

kurināmais.

Rakšana notiek arī Kooperatīva ielā. Par redzēts, ka līdz rudenim un nākamajai apkures sezonai katlu māja, kas atrodas Vilānu ielā 2, arī būs iekonservēta, bet dzīvojamais rajons pievienots pie siltumtrases, kas nāk no centrālās katlu mājas. Šajā objektā visus darbus veic pašvaldības uzņēmums «Siltums».

L.Kirillova

VESTULE «NOVADNIEKAM»

Ar šo vēstuli griežos pie visiem, kas apmeklē sporta klubu «Cerība», ar brīdinājumu neizmantot šīs ēkas galveno ieju, jo var notikt traģēdija. Sporta klubu «Cerība» direktors I.Babris ir radījis tur avārijas situāciju, līdzīgu tai, kāda bija arī kultūras namā.

Pamatojums:

1. Ir nojauktā nepabeigtā peldbaseina tribīne, kas balstīja ēkas sienu.

2. Pēc tribīnes nojaušanas starpsienā (51 cm) kļuva par ārēniu.

3. Sienas (30 m garums, 12 m augstums, sienas slodze 100 t) pamati ir tieši uz zemes bez jebkāda padzīlinājuma, tākai piesegīti ar zemi.

4. Lai izdzīnātu sienu, tika nocirsta balstošā kolonnas dala.

5. Sienas papildus tika apliktā ar kieģeļiem, kas palielināja sliodi pamatiem, kaut gan šī slodze par 30 t pārsniedza pieļaujamo normu jau celtēcības gaitā.

6. Ziemā sienas, kura apbērta ar zemi, sasalst.

7. Pirms tribīnes nojaušanas nebija veikta eksperimenta un nojaušana netika saskaņota ar augstāk stāvotām organizācijām Rīgā. Tādējādi tika ignorēti iepriekšpieņemtie lēmumi un pa-

velēs sakarā ar traģiskajiem notikumiem skolu rekonstrukcijas gaitā.

Sporta klubu «Cerība» komplekss ir celts manā vadībā, tāpēc es nevaru samierināties ar I.Babru «pilnveidojumiem», jo tā rezultātā var iegrūt ēkas griesti un sienas. Tas var prasīt daudzu cilvēku dzīvības.

Lai novērstu šo avārijas situāciju, būs nepieciešams vismaz 50000 latu. Kas tos maksās?

Ar cīenu Jevgēnijs Boļšakovs

Komentējot šo vēstuli, sporta kluba «Cerība» direktors Imants Babris «Novadniekam» teica, ka satraukumam neesot pamata. Līdzīgu vēstuli Boļšakova kungs uzrakstījis arī rajona padomei, un tās speciālisti uz vēstulē izvirzītajiem jautajumiem sniegs kompetenti atbildi. Pēc I.Babru domām, Boļšakova kungam vajadzētu uzraudzīties par ko citu, proti — par viņa vadībā veikto celtniecības darbu kvalitāti: slīkti bijis uzlīks jumts, nav tikuši ierikoti ventilači un ugunsdrošības sistēma, kurus trūkuma dēļ savā laikā sporta kluba «Cerība» komplekss nav pieņemts ekspluatācijā.

Zigerista partijas deputāti nu bija arī Preiļos

● Ar Preiļu arodskolas zālē sanākušajiem preliešiem tikās Saeimas deputāti Janīna Kušnere un Kārlis Čerāns

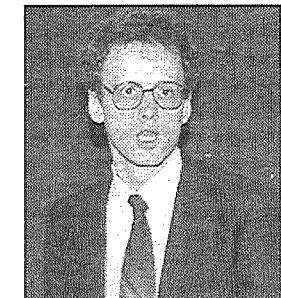
rejosi bija ieradušies «Tautas kustības Latvijai (Zigerista partijas)» LR Saeimas deputāti. Arodvidusskolā Saeimas deputāte Janīna Kušnere, Saeimas Budžeta un finansu komisijas deputāts Kārlis Čerāns, juriste Rita Dindune un deputāta palīze Elvīra Alksnīte tikās ar rajona skolu valdes direktori Andreju Zagorsku un arodvidusskolas vadību.

Arodvidusskolas direktore Vaira Vucāne pastāstīja, ka Saeimas pārstāvji ar interesi ieklausījusies skolas problēmās. Pēdējo gadu laikā Latvija izveidojis jauna veida skolu — pašvaldības arodvidusskola. Vecie likumi šādu skolu neparedzēja, tāpēc bēniem, kuri mācās Preiļu arodvidusskolai līdzīgās mācību iestādēs, rodas dažādi sarežģījumi. Viņi, piemēram, nesaņem stipendiju, nav nodrošināti ar braukšanas naudu, bet ģimenes par šiem bēniem nesaņem arī valsts noteiktos pabalstus. Tājā pat laikā valkskolu audzēknī, kuri vienlaikus arī strādā, pabalstus tomēr saņem.

Sie jautājumi nav atrunāti likumdošanā, tos nevar izlemt arī ministrija vai ministrs personīgi. Likumdošanas sakārtība ir atkarīga no Saeimas deputātiem. Tieši tāpēc Zigerista partijas deputāti iedzīlinājās arodvidusskolas problēmās un solījās tās iespēju robežās risināt parlamentā.

Uz individuālām pārrunām, kurām deputāti bija atvēlējuši stundu laiku, ierādās aptuveni četri desmiti Preiļu un tuvako pagastu iedzīvotāju, pārvarsā pensionāri un invalidi. Saeimas deputāti uzskaitīja visus, iedzīlinājās konkrētās problēmās un nelaimēs.

Kārlis Čerāns teica:

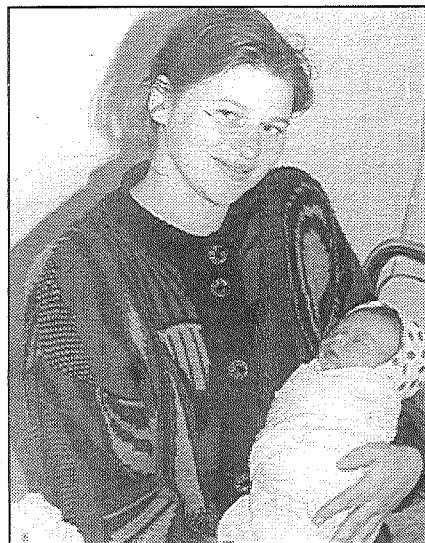
— Mēs braucam pa visu Latviju, apmeklējam visus rajonus. Regulāras tikšanās ar tauvu ir mūsu darba reālais saturs. «Tautas kustības Latvijai» deputātus interesē cilvēku iedzīvotājus, jo viņu konkrētās problēmas. Katrā pilsētā un pagastā, kur esam bijuši, tās ir savādākas, bet daudz arī kopejā. Cenšamies palīdzēt katram lūdzējam, bet par uzzināto informāciju partijas biedrus un Saeimu.

Preiļos iepazīnāmies ar arodskolas problēmām. Šajā ziņā sekos konkretā mūsu rūcība Saeimā. Latgalē loti daudzi gaida «Rūpju biroja» palīdzību. Masveidā mēs to nevarām atlauties, jo pa visu Latviju nedēļā varam izdalīt tikai četrdesmit pārtikas pakas. Tas, protams, ir loti maz, tāpēc rūpīgi izvērtējam, kam šī palīdzība patiesām visvairāk nepieciešama.

Kustības mērķis ir šī gada laikā pabūt visos Latvijas rajonos un arī daļā pagastu. Tāpat darīsim arī nākamgad. Mums ir priekšlikums mainīt Saeimas darba režīmu. Vienu nedēļu tā varētu strādāt Rīgā, bet otru pavadīt pie tautas. Tad būtu lielāka jēga, jo, mūsu suprāt, tautas atsveinātība no varas ir milzīga.

L.Kirillova
J.Silicka foto

Stundā, kad dzimst — Mātes

● Astrida Beča savai jaundzimušajai pirmajai meitīnai jau devusi vārdiņu — Kristīne. Jūtas laimīga gan par to, ka viss jau aiz muguras, gan par nodalas personāla laipno aprūpēšanu, gan par to, ka viram ir darbs Aglonas dzelzceļa stacijā, bet, protams, visvairāk — par šo mazo, saldi šnākuļojošo vistoklīti. — Tikai tagad, trijatā, es izjūtu ģimeni kā istu ģimeni, — saka Astrida.

Kad jaunā dzīvība pirmo reizi pieklauvē pie sirds vārtiem, šajā brīdī piedzīmst arī Māte. Vēl tāls ceļš līdz brīdim, kad Māte pirmo reizi nolieksies pār sava pirmsdzīmītā šūpuli, bet kopš šīs stundas viņas ceļš, viņas domas un rūpes, viņas sapni ir veltiņi Viņam — atnākošajam. Pasaules godraja lietu kārtībā tā nolikts, ka katram jārada jauna dzīvību, jāpalidz tai ienākt pasaule, jānodrošina tās attīstībai labvēlgī apstākļi, un tikai paaudžu nemītīgajā maiņā spej pastāvēt cilvēce. Neraugoties ne uz ko — kariem, civilizācijas katastrofām, trūkumu, mātes gāda un uztur mūžīgo dzīvību.

Cik bēriņu nācis pasaulei mūsu pilsetā, kādos apstākļos viņi ierauga dienasgaismu, Mātes dienas priekšvakarā lūdzu pastāstīt Juri Klaviņu. Preiļu slimnīcas dzemdību un ginekoloģijas nodaļas vadītāju.

— Līdz 6. maijam Preiļu slimnīca piedzīmuši 93 bēri. Pērn visa gada laikā šeit notikušas 263 dzemdības, kurās pasaule nākuši 266 mazulī (trīs gadījumos dīvīši). Arī šogad kāda aglonieta kļuva par dīvīšu māmiņu. Ja atskatāmies vēl tālāk pagātnē, tad redzam, ka 1995. gadā piedzīmuši 333 bēri, bet vēl pirms gada — 338 mazulī. Kopumā jau labu laicīnu bēru dzima mazāk, taču pēdējos gados dzīmītības samazināšanās process klūst lēnāks.

Dzemdību nodaļa Preiļos pašlaik ir optimāli izvietota, ierīkotas atsevišķas mātes un bērni palātas ar sanitārajiem mezgliem, taču jāsastopas ar naudas grūtībām. Ko dod dušā katras palātas sanitārajā mezglā, ja nav siltā ūdens? Pa visu nodalū iekārtoti divi ūdens silditāji. Bēriņš, ja viņš ir vesels, kopš pirmajām dzīvības stundām var atrasties palātā ar savu māti, viņu apkopt palīdz bēru māsa, vi-

● Alla Jemeljanova no Riebiniem pēc otra bērniņa sadūšojusies braukt, kad pirmajai meitai jau astoni gadi. Būs auklīte mazajai māselītei. Tētis gribējis arī otro meiteni, pieradis un jau zina, kā tas ir — būt meitenes tēvam. Ari Alla priecīga par to, ka ģimenei ir ienākumi, vīrs strādā.

su diennakti nodaļā strādā vecmāte, pa dienu — sanitāre. Visi medicīniskie pakalpojumi grūtnieci, dzemdības, pēcdzīmību aprūpe ir bezmaksas. Bez tam, ja laicīgi — līdz 12. grūtniecības nedēļai topošā māmiņa stājas uzskaitē, viņai pabalsta paredzēts divkārtā apmēram.

Katrā palātā ir telefons, lai jaunā māte nejustos vientuļa, bez tuvinieku uzmanības, pie viņas palātā drīkst ierasties bērna tētis, viņš var būt kā arī ģimenes dzemdībās, tomēr šo iespēju mūsu rajonā izmanto reti. Šīs dienas, ko jaunā māte aizvada slimnīcā, ir laiks spēku atgušanai ārsta uzraudzībā un arī kā speciālistu klātbūtnē noticis ievads tai turpmākajai dzīvei, kurā viņa būs — māte. Iki dienas vizītē ierodas bērnu ārste, mātes uzdot jautājumus par mazula attīstību, saņem konsultācijas, iemācās bērnu apkopt un, kad pienāk diena doties mājup, nezinošas jaunas sievietes vietā pār slimīcas slieksni kāpj pirmo pieredzi guvusi māte. Tas, protams, piedzīmst pirmajam bēriņam. Ir ģimenes, kurās sagaidīts otrs, trešais mazulis, un arī lielākas.

Tautas tradīcijas ir godras, — neļaut cerībās staigājošai sievietei redzēt nejaukas ainas, scēnas, rupjības, skandālus, visu, kas ir nelāgs. Gaišai noskaņai jāvalda ap šādu sievieti. Kad arī bēriņš nāks pasaulei mierīgs, ar veselu nervu sistēmu.

Daždiens pasaule nepiesakās neviens, cītudieni saskrien veseli trīs brēkuli. Caurmērā ik dienas aprūpējami pieci, seši, septiņi mazulī, ar māmiņām.

Arī pašam Jurim Klaviņam mājās divi bēri. Vēl mazi, paši vēl neprot pēc kalendāra atrast Mātes dienu. Svētkus organizē tētis, neaizmirst arī savu māti. Viņš saka, ka Mātes diena ir vieni no visskaistākajiem svētkiem. Un viņš jau zina, ko runā, jo ik dienas redzējis, caur kādām sāpju un ciešanu stundām dzīmst — Mātes.

L.Rancāne
J.Silicka foto

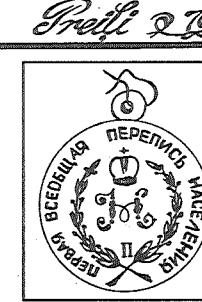
Vēl jāatbrivo 12 dzīvokļi. Vairumā gadījumu šie īrnieki — parādnieki dzīvoklī reāli nedzīvoja, bet turēja to rezervē. Šogad 16. janvārī atdotas tiesā 14 parādnieku lietas, 24. februārī 16.

Par katru tiesā iesniegti prasību DzKSU jāmaksā Ls 10, un tas ir parodokss, ka par parādnieku vēl jāpiemaksā, lai viņu dabūtu ārā no dzīvokļa. L.Šeflers uzskata, ka nav normāla arī situācija, ka tieši darbi velkas gada garumā, parādi aug, pat tiesas sprieduma norakstu never dabūt 20 dienu laikā. «Vienu brīdi es pat tiesu gribēju dot tiesā, jo tā nav manā problēma, ka tiesai daudz darba un maz tiesies.»

Dzīvokļi, no kuriem parādnieki izvācas, bieži tiek atstāti izdemolēti. Pēdējais gadījums bija Zajā ielā 10-14, kur īrnieks J.Pavlovskis prombraucot papēmīs līdzi arī vannu. «Uzrakstīju pieteikumu policijai, lai sameklē šo cilvēku un liek segt zaudējumus, jo tā ir zādzība,» saka L.Šeflers.

Liela problēma ir pilsētas «sociālā māja» Smilšu ielā 3. Tās īrnieku parāds šī gada 1. aprīlī bija Ls 6736. Tagad, kad soda sankcijas pret nemaksātājiem klūst stingrākas, šīs mājas īrnieki ap Ls 100

Tautas skaitīšana pirms 100 gadiem

■ 1897. gadā notika Viskrievijas tautas skaitīšana. Sakarā ar to, ka Preiļu miests tajā laikā ietilpa Krievijas impērijas Vitebskas gubernas Dvinskās apriņķī, tautas skaitītāji darbojās arī pie mums. Viess notika ka nākams, atbilstoši 1895. gadā izdotajam Krievijas impērijas notikumam.

Arhīva dokumentos par šo tautas skaitīšanu Preiļu miestā saglabājušās ziņas uz apmēram 2 tūkstošiem lapu. Tie ir milzīgi un vērtīgi ziņu krājumi, no kuriem var smelt ļoti daudzpusīgu informāciju.

Pats galvenais — Preiļu miestā 1897. gadā bijuši nedaudz vairāk kā 2000 iedzīvotāji. Preiļu vēstures un lietišķas mākslas muzejā atrodas tikai raksturīgākie pirms simts gadiem notikušās tautas skaitīšanas materiālu fragmenti. No tiem var iegūt informāciju par Preiļu iedzīvotāju dzimumu, vecumu, kārtu, vai izcelšanos, par dzīmīnas vietu, ticību, dzimto valodu, vai šie cilvēki prot lasīt.

Tautas skaitīšanas laikā tika reģistrēti visi, kuri atradās ēkā vai dzīvoklī skaitīšanas brīdi neatkarīgi no tā, vai viņi tur dzīvoja vai atradās īslaicīgi, kā arī visi, kuri atradās īslaicīgā prombūtnē. Neskatījās iedzīvotāji, kuri, neņemot vērā dienesta stāvokli vai mācības, dzīvoja citā vietā atsevišķi no ģimenes.

No tautas skaitīšanas materiāliem var uzināt, kādas ielas toreiz bijušas Preiļos. Lūk, dažas no tām: Židu ūkēsiela, Lipovaja, Dvinskās, Ribinišķu, Sondoru, Zajā iela Daudzas no tām mūsu gadsimta trīsdesmitajos gados pārēvētas, bet citas savus nosaukumus saglabājušas līdz mūsdienām, piemēram, Daugavpils un Rēzeknes ielas.

Toreizējā Židu ūkēsielā (1931. gadā to pārēvēja par Līvānu ielu) pagājušā gadsimta beigās atradās Preiļu miesta iedzīvotājam ebrenjam Livšteinam piederīša dzīvojamā māja, kura bija celta no koka un apjupta ar salāmīm. Iciks Livšteins bijis stiklinieks, pratīs arī krāsotāja darbus. Divi Icika Livšteina dēli strādājuši par stikliniekiem pie tēva, bet viens no viņiem vienlaikus bijis arī skrodera māceklis.

Preiļu pareizticīgo draudzes skola atradusies Dvinskās ielā (tagadējā Daugavpils) koka celtnē. Skola mācījušies 22 audzēknī, tajā skaitā tikai viena meitene. Par skolotāju strādājis kāds Kunickis. Pareizticīgo draudzes skolas skolēni lielākoties bijuši pēc tautības

latvieši, kas cēlušies no zemnieku kārtas. Tomēr bijuši arī daži mužnieku kārtas bēni, pēc tautības trīs krievi un divi poļi. Skolas bēri nākuši no Preiļu miesta, Určiem, Rudzātiem, Vārkavas, Pieniņiem, Korsikovas, Razivirkas.

Preiļu vēstures un lietišķas mākslas muzejā, kā arī ūkēsielā, atradusies Dvinskās ielā, būvēta no kieģeļiem, klāta šķindeliu jumtu.

Zināms, ka 1859. gadā Preiļos dibināta pirmā lauku slimnīca. Līdz šim nebija informācijas, kur tā atradusies. Tautas skaitīšanas ziņas var atrast faktus, ka slimnīca atradusies Rušonu ielā kādā mājā, kas piederējusi Ābrāmam Taraginam (vienam no lielākajiem tā laika Preiļu uzņēmējiem). Tautas skaitīšanas reizei slimnīcā bez otrā iecirkņa ārsta Pokrovaska atradušies astoni cilvēki, tātad šīs ziņas.

Muižniekiem Gulķevičam šajā laikā Preiļu miestā piederējus daudzas mājas, kurās dzīvojuši un saimniekojuši citi. Piemēram, vienā no akmens būvētā mājā, kas klāta koka jumtu, dzīvojis dzirnavnieks Julians Šimans. Viņ bijis muižnieku kārtas, pēc tautības vācietis, kas nācis no Kauņas gubernas. Šimans turējis divus strādniekus un divas kalpones.

Pagājušā gadsimta beigās Preiļu miestā dzīvojušas daudzas ebreju ģimenes. Pazīstāmākās no tām Cerneli, Civjani. Sondoru ielā, piemēram, dzīvojis kāds Šolks, kas nodarbojies ar siko preču pārvadāšanu. Ģimenē vēl bijusi sieva, māte, divi dēli un viena meita.

Tautas skaitīšanas ziņas varam samieklēt daudzus arī tagad pazīstamus uzvārdus, piemēram, Utināni, Vaivodi, Lakuši, Sondori, Vjakses, Giluči, Čipāni, Beči, Fjodorovi, Rumpi, Bulmeisteri un tā tālāk.

L.Kirillova

Līvānu DzKSU gatavojas sākt nesaudzīgu cīņu ar parādniekiem

1997. gada 1. janvārī īrnieku parādi dzīvokļu un komunālās saimniecības uzņēmumam (DzKSU) bija Ls 149174, bet 1. aprīlī jau Ls 163462. 1995. gadā tiesā tika iesniegtas tikai 19 prasības par pārēdu pēdējām, turētām 1996. gadā 50, no tām 17 par pārēdu pēdējām, pārējās par izlikšanu no dzīvokļiem bez citas dzīvojamās telpas ierādīšanas. Četros gadījumos tiesa atzinusi parādu pēdējām neiespējamību, jo šiem parādniekiem nav mantas, ko pārēdot, un viņi nestārīgi, tāpēc DzKSU gatavojas iesniegt atkārtotu prasību tiesā par šo cilvēku izlikšanu no dzīvokļiem.

«Mēs nevaram būt nabagmājas uzturētāji, par to jādomā pilsētas domei,» ir pārējām īrnieku direktors L.Šeflers. «1996. gadā bija situācija, kad parādu nevarēja pēdējām no invalida A. Maliseva. Griezīs pilsētas domei, lai viņam pārēdot, bet dome atteicā, jo neesot līdzekļi. Bet arī DzKSU visus ar viņu lielajiem parādiem uzturēt nevar.»

Pēc 1996. gadā iesniegtajām prasībām par izlikšanu no dzīvokļa atbrivojušies 16 dzīvokļi, no viena īrnieks izlikts ar tiesas izpildītāju pārējām, pārējās aizgājuši paši.

mēnesi tornēr samaksā.

Ar parādniekiem DzKSU regulāri rīko pārrunas, piemēram, 17. martā bija izsaukti parādnieki no trim mājām, kas nodotas privatizācijai. Ja parādnieku izliek no šādām mājām, tad DzKSU parādu summu naudā vairs nesaņems, tikai serifikātos. «Mēs ierosinām parādniekiem sākt maksāt kārtējos maksājumus un vēlāk arī parādu. Vieni sāk maksāt, citi nē. Gadās, ka četrīstabu dzīvokļos dzīvo tikai īrnieki, trīsīstabu dzīvokļos viens, cilvēki audzē parādus un pat nedoma dzīvokļus samainīt pret mazāku plātību. Tagad sākam nemaksātājiem atslēgt ūdeni, un tad cilvēki vismaz iesāk maksāt.»

Īrnieku parādus nenosedz arī deklarācijas, jo no katriem četriem pabalsta latīiem trīs paliek «Siltumtikliem» un tikai viens DzKSU. Arī dzīvokļu tiesību pārdošana par parādu summu DzKSU nekompenšē reālo summu, ko parādnieks sakräjis, jo šīs summas vairumā gadījušu ir tik lielas, ka tiesības par tādām neviens nepirk. Trīsīstabu un četrīstabu dzīvokļi netiek pieprasīti, viens četrīstabu dzīvoklis ir brīvs jau no 1996. gada mar-

ta, un pamazām šīs lielās telpas iet bojā.

Nav līdzekļu, tāpēc netiek veikti profiliktiskie un plānotie māju remonti, bet tikai galēji nepieciešami — salabotas durvis, iestikloti logi, novērstas avārijas. Notiek māju privatizācija, un cilvēki uztraucas par ēku sliktu stāvokli, «lai gan išta pamata uztraukumam nav», apgalvo L.Šeflers. Sliktākā stāvoklis ir tieši ūdensvads un kanalizācija pagrabos, bet tādu avāriju, ka mājas daudzas dienas būtu palikušas bez ūdens, nav bijis. Daudzākārās tās tīrīt kanalizāciju, ko aizdambējuši pārī īrnieki.

L.Šeflers uzskata — ja netiks panākts, ka īrnieki par komunālajiem pakalpojumiem norēķinās vissmaz 90%, tādējādi varēs kontroleit, kuros dzīvokļos cilvēki reāli dzīvo, kuros nē. Tos, kas tikai pierakstī, bet dzīvo citur, DzKSU meklē, un, ja viņi būs parādnieki, uzreiz dos tiesās. «Mēs negribam pacelt cenu īrei, ūdenim un kanalizācijai, bet pieliksim visas pūles, lai cilvēki samaksā pašreiz noteikto summu, tāpēc sveikā neizies neviens parādnieks,» apgalvoja DzKSU direktors.

Daina Kursīte

iekārtās kompresors strādā ar jaudu 160 kW stundā. Pārskaitījām uz Vāciju Ls 7000, un mums atsūtīs jaunu kompresoru bez dzīnēja, jo tam vajadzētu vēl Ls

«Badošanās burvestības» Latvijas Pensionāru federācijas 3. kongresā

Sākums 1. lpp.

V.Caune teica arī, ka Latgalē trūkst ekonomikā izglītotu cilvēku, tāpēc izglītības ministram jādomā, kā parstrukturizēt Latgales augstākās mācību iestādes vajadzīgo speciālistu sagatavošanai.

Pilnīgā izmīsumā cilvēkus dzen komunālie maksājumi. Cilvēki dzīvo pastāvīgā stresā un tūkstoši pilsētas iedzīvotāju ir psihiatra uzskaitē, daļa glābiņu meklē netradicionālajās reliģijās. Tai pat laikā Līvānu slimīca «rajonā padomes darbības rezultātā ir novesta līdz finansiālam kraham», un reāli kļuvuši draudi par tās slēgšanu, tādējādi 11000 līvānieši un triju pagastu iedzīvotāji nesaņem medicīnisko palīdzību, un savlaicīgu palīdzību nevarēs sniegt arī avārijās uz Rīgas — Daugavpils šosejas cietušajiem.

V.Caune vērsās arī pie V.Makarova ar lūgumu, iestrādājot izmaiņas pensiju likumā, nemt vērā bezdarbnieku pilsētu pensionāru kategoriju, jo viņiem pirmspensijas vecumā darbu dabūt nav iespējams. «Pilnīgs absurdis ir kompensēt mazās pensijas ar dažādu sociālo pabalstu palielināšanu, jo tie ir jauni pazemojumi tūkstošiem cilvēku, kam atkal jāiet pie ierēdiņiem līgt.» V.Makarovs uz to atbildēja, ka viņa ministrija ir gatava slēgt līgumu ar Pensionāru federāciju, lai pensionāri — aktīvisti par atlīdzību apzinātos vecos cilvēkus, kas ir loti trūcīgi, bet pabalstu līgt kautrejas. Līvānu pensionāru apvienība šādus cilvēkus bija apzinājusi jau pagājušā ziemā, negaidot ne rīkojumus, ne samaksu.

Noslēgumā tika pieņemta rezolūcija, kur līdz ar LPF izvirzītajām prasībām Saeimai un valdībai, minēta arī zināma patiesība, ka tākai «pietiekami liela pensija dos iespēju saņamīt valsts un pašvaldību budžeta līdzekļus dažādiem sociālo pabalstu fondiem un dos iespēju pensionāriem pašiem atrisināt medicīniskās aprūpes, transporta, komunālo maksājumu un citus jautājumus.»

Kongressā, neskatoties uz opozīciju, par LPF priekšsēdi atkārtoti tika ievēlēti J.Porietis. V.Caune J.Porietā kandidatūru neatbalsta, jo «viņa darbībā nav reālas rīcības, tikai vēstulīšu rakstīšana.»

Šīs kongressā vēsturē iegāja arī ar kādu kurielu — pusdienu pārraukumā visi delegāti par brīvu varēja saņemt grāmatīnas «Badošanās burvestības»...

Daina Kursīte

SKOLU KORU FESTIVĀLS

Otro gadu pēc kārtas Preiļu bērnu un jauniešu centrs sadarbībā ar mūzikas skolotāju Preiļu zonas metodisko apvienību rīkoja skolu koru festivālu, un arī šogad tas notika Aglonā. Aprīļa pēdējā dienā Aglonas internātgimnāzija viesmīligi uzņēma vairākus simtus Preiļu un apkārtejo pagastu skolu koristus. Nedaudz iepriekš šāda tikšanās notika Līvānu un apkārtnes skolu koriem.

Festivāla mērķis — popularizēt skolu koru tradīcijas, veicināt sadarbību starp rajona skolu koriem — noteikti istenojās, jo ieraðās desmit kori. Internātgimnāzijas zāle kopkora darbībai bija par par šauru. Jau ap dienas vidū kori sāka mēģinājumus, bet savu dziedātvarēšanu parādīja koncertā pēc pusi dienā.

Apvienotajiem 5.-9. klašu koriem bija jāizpilda trīs dziesmas: «Lūgšana» (I.Kalniņa mūzika), «Mana dziesma» (V.Zilvera mūzika), spīričuels «Rock my soul». Bet tie kori, kas vēlējās uzstāties atsevišķi, izvēlējās paši, ko dziedāt. Vārkavas vidusskolas 1.-4. klašu koris izpildīja «Balta kaza», «Kakīs lēca smēdē», «Tupelites», bet šīs skolas 5.-9. klašu dziedātāji — «Saulīt tecej tecēdama», «Es cūkgans, avju gans». Ar neparastu repertuāru pārsteidza Aglonas vidusskolas dziedātāji, atsevišķi uzstāties pietika uzņēmības Aizkalnes 5.-9. klašu kori, Preiļu 1. pamatskolas dziedātāji kā vienmēr parādīja teicamu dziedājumu. Kopkora skanējumā savas melodijas ievija Rožupes, Priekuļu pamatskolu, Preiļu Valsts ģimnāzijas, Preiļu 2. vidusskolas, Aglonas internātgimnāzijas kori. Ar R.Paula dziesmiņu

par veco zābacīnu izskanēja festivāla oficiālā daļa, šī koriem bija arī vismīlākā melodijs, ko skandināt, akcentējot noslēgumu — krāsainu balonu uzlidojumu, ziedu pasniegšanu koru vadītājiem un tortu izdališanu koriem.

Sekoja tradicionālais ugunkurs inter-

nātgimnāzijas sporta laukumā ar meža garu piedalīšanos, desīnu cepšanu un sviesmaižu uzkošanu, jo vajadzēja uzņemt spēkus pirms kopīgas diskotēkas skolas zālē.

Kā raksturojama skolu koru darbība šajā laikā starp skolēnu dziesmu un deju svētkiem un kāda nozīme ir šādiem festivāliem, «Novadnieka» korespondente jautāja mūzikas skolotāju Preiļu zonas metodiskās apvienības vadītājam Ulīm Bērziņam:

— Jau pagājušajā gadā rajona skolu korus sadalīja divas daļas — Preiļu un Līvānu, jo, kad nav dziesmu svētku gads, finansiāli un organizatoriski ļoti grūti visus rajona skolu korus savākt vienuviet. Šāds variants attaisnojās, ir apmierināti gan skolēni, gan skolotāji. Iespējams, varbūt nākamgad izdomāsim kādas jaunas festivāla formas, bet šie divi gadi ir parādījuši, ka šādas kopā saņākšanas koru darbībai ir ļoti nepieciešamas.

Koru kvalitātē paaugstinās. Kopš iepriekšējiem dziesmu svētkiem lauku skolās parādījusies jauni 5.-9. klašu kori, ko redzējām arī šajā festivālā. Katrs no tiem savādāks, interesantāks. Dziedot un uzstājoties tikai savā skolā, viņi neizjūt mērķi, gatavošanos kādam lielākam notikumam, un tieši festivāls dod šo mērķi. To redzējām arī sodien. Ja Preiļu 1. pamatskolas koristi jau iekarojuši stabilu augstu novērtējumu, tad Aglonas vidusskolas dziedātāji patīkami pārsteidza gan ar repertuāru, gan kvalitāti.

L.Rancāne

● Starp lielo dziedāšanu un diskotēku — atputa brīvā dabā.

● Skolu koru mākslinieciskajiem vadītājiem festivāls deva iespēju satikties un pārrunāt, kā arī analizēt un salīdzināt koru dziedājumu, repertuāru un citas liecas. Otrais rindā (no labās): Olga Siliņa (Preiļu 2. vidusskola, 5.-9. kl.), Laima Sondore (vada Preiļu 1. pamatskolā 5.-9. klašu kori), Anita Fedotova (Priekuļi, 4.-6. klašu kori), Daina Erte (Vārkava, 1.-4., 5.-9. kl.), Ilze Vanaga (Rožupe, 5.-9. kl.), (pirmajā rindā no labās): Veronika Pastare (Aizkalne, 5.-9. kl.), Ilze Rožinska (Preiļu 1. pamatskola, 5.-9. kl.), Iveta Soldāne (Aglonas vidusskola, 5.-9. kl.).

J.Silicka foto

Pie skolas durvīm klauvē eksāmeni

Šogad ir spēkā jaunā Latvijas Republikas Izglītības un zinātnes ministrijas instrukcija «Par skolēnu uzņemšanu un pārcēlšanu un eksāmeniem vispārizglītošas un speciālajās skolās» un ar to iustumā gribu iepazīstīnāt visus latītājus.

Par skolēna pārcēlšanu nākamajā klasē lemj direktors, nemot vērā skolēna mācību sasniegumus un konsultējoties ar pedagoģisko padomi. Lēmumu par skolēna atstāšanu uz otru gadu tajā pašā klasē pieņem pēc rakstiskas vienošanās ar vecākiem. Eksāmenus pamatskola atlauts kārtot tiem 9. klasses skolēniem, kuri saņēmuši vērtējumu gadā (no 1 līdz 10) visos valsts noteiktajos mācību priekšmetos. Eksāmenus par vidusskolas kursu atlauts kārtot tiem 12. klasu skolēniem, kuri saņēmuši vērtējumu gadā (no 1 līdz 10) piecos obligātajos un vismaz septiņos izvēles mācību priekšmetos. Ja skolēnam eksāmena priekšmetā gada vērtējums ir 3 balles un mazāk, viņu pieši eksāmenā kārtotās sasniegumi nepielādz. Ja kāda eksāmenā skolēna mācību sasniegumi novērtēti ar trīs vai mazāk ballēm, viņš drīkst kārtot pārējus eksāmenus.

Skolēnu no eksāmeniem var atbrīvot viņa sasniegības dēļ saskāņā ar ārstu komisijas slēdzienu. Skolēnu, kas valsts mācību priekšmetu olimpiādē attiecīgajā mācību gadā ieguvis 1.-3. vietu, kas ieguvis 1. vietu novada olimpiādē, skolas direktors var atbrīvot no eksāmena kārtotās sasniegumiem attiecīgajā mācību priekšmetos, ja ir skolēna iemīlējums.

Ja ir Izglītības un zinātnes ministrijas

Sporta pārvades rakstisks ieteikums, no eksāmena kārtotās sasniegumiem var atbrīvot skolēnu, kas ir valsts izlases dalībnieks kādā sporta veidā un eksāmenu sesijas

cībalodas skolās (kombinēti) pirmā daļa rakstos 9. jūnijā, otrā daļa mutvārdos 10. vai 11., vai 12. jūnijā. Izvēles eksāmeni: svešvalodā (kombinēti) pirmā daļa rak-

jā mākslā, kultūras vēsturē, kā arī citos mācību priekšmetos, kuros Izglītības satura un eksāminācijas centrā ir apstiprinājis skolu izstrādātos standartus.

Skolēnam ir jākārto ne mazāk kā pieci eksāmeni.

Par pamatzīglītību savukārt noteikti šādi valsts pārbaudes darbi. Valsts kontroldarbības ģeogrāfijā 17. aprīlī, leskātie svešvalodā (kombinēti) angļu, vācu, krievu vai franču valodā pēc skolēna izvēles. Pirmā daļa rakstos 5. maijā, otrā daļa mutvārdos 7. un 8. maijā, leskātie fiziskā ģeogrāfijā audzināšanā (kombinēti) teorētiskā daļa 29. aprīlī, praktiskā daļa no 1. aprīļa līdz 28. maijam, leskātie ģeometrijā 13. maijā, leskātie ķīmijā 22. maijā. Eksāmeni latviešu valodā cītātūtā mācībalodas skolās (domraksts) 2. jūnijā, ģeogrāfijā (rakstos) 3. jūnijā, biznesa ekonomikājā (pamatos 7. jūnijā, ķīmijā (rakstos) 13. jūnijā, ģeometrijā (rakstos) 16. jūnijā, bioloģijā (rakstos) 18. jūnijā, fiziķā (rakstos) 20. jūnijā, latviešu valodā latviešu mācībalodas skolās (mutvārdos), krievu valodā krievu mācībalodas skolās (mutvārdos), literatūrā (mutvārdos), vēsturē (mutvārdos), kursā «Cīlveks. Daba. Saiedibiba», informatīkā, mājtūrībā, amatū mācībā, mājsaimniecībā, mūzikā, vizuāla

vecākiem ir tiesības iesniegt skolas direktoram motivētu rakstisku līgumu pārskatīt iegūto vērtējumu rakstveida eksāmenā.

Skolēnam, kurš saņēmis vērtējumu gadā visos 9. klasses mācību plānā parādētajos mācību priekšmetos un vērtējumā attiecīgā mācību gada valsts pārbaudes darbos, izsniedz aplieciņu par pamatzīglītību, gada un eksāmenu atzīniu izrakstu. Tos izsniedz arī skolēnam, kurš atbrīvots no eksāmeniem.

Skolas direktors, pamatojoties uz pedagoģiskās padomes ieteikumu, var izsniegt aplieciņu par pamatzīglītību, gada un eksāmenu atzīniu izrakstu skolēnam, kurš saņēmis vērtējumu gadā mazāk nekā četrās balles vairāko mācību priekšmetos un viņš ir neattaisnoti regulāri kāvējis attiecīgo mācību priekšmetu stundas. Atestātu par vidējo izglītību sanemētā vidusskolu abiturienti, kuri pietiekamā līmenī apguvuši vismaz 12 no attiecīgā mācību gada mācību paraugplānā noteiktajiem kursiem, nokārtojuši attiecīgā mācību gadā valsts un skolas noteiktos obligātos pārbaudes darbus un visus izvēlētos eksāmenus un saņēmuši vērtējumu: četrās balles un vairāk.

12. klasses skolēnam, kuram gada, kā arī eksāmenu vērtējums ir trīs balles vai mazāk, izsniedz gada un eksāmenu atzīniu izrakstu un viņam tiek dotas tiesības kārtot eksāmenus šajos mācību priekšmetos nākamajā gadā.

Dz. Šmukste, rajona skolu valdes priekšsēdētāja vietniece

Lai dziesmai — zelta spārni!

■ Laika rāts rit nemanāmi, bet noteikti, un, lūk, atkal pagājuši trīs gadi, un laika rāts šogad folkloras draugus Latvijā iegriezis Starptautiskā folkloras festivāla «Baltica» zīmē.

Šis festivāls Latvijā notiks jau ceturto reizi. Šogad tā motīvs varētu būt kā dziesmā «Stuvovieju, dzīduoju augstājā kolnā», tātad, dziesmas par visu ko — par dzīvi tās raibumā, kas ieausta gan audeklos, gan ielikts tautas gara mantās.

Festivāls «Baltica» aizsākās 1988. gadā. Toreiz tie bija svētki, kas tautu modināja, rādīja, cik daudz daļuma glabā tautas dziesmas, mudināja klūt brīviem cilvēkiem brīvā Latvijā. Šajos svētkos pirmo reizi plīvoja Latvijas sarkanbaltsarkanais karogs, un milzu ļaužu pulks pie Brīvības pieminekļa līdzī drosmīgajiem «Skandiniekiem» pusbalsi skandēja «Dievs, svētī Latviju!», karogs plīvoja Doma laukumā, uzstājoties folkloras ansambliem, karogs pavadīja dziedātājus arī Siguldā, Dainu kalnā.

Nākošajos svētkos tik liels garīgs pacēlums nebija jūtams, toties Latvijā pieauga dziedātāju skaits. Nu jau krietni vien saņemēji ne tikai pieaugušo, bet arī bērnu folkloras ansamblī, kurus kopā aicina bērnu folkloras festivāls «Pulkā eimū, pulkā teku».

Tik daudz dziedātāju konkurencē nav viegli klūt par festivāla «Baltica» oficiālo svētku dalībnieku. Tā tas ir arī šogad. Atlaimes skatēs piedalījās gandrīz visi republikas rajoni, Rīga ar vairāk nekā 150 folkloras ansamblī. No mūsu rajonā esošajiem 15 folkloras ansamblī skatē piedalījās 13. No tiem pieci ir uzaicināti uz festivālu kā oficiālie dalībnieki, un tas ir vērtējams visai pozitīvi. Uz festivālu bērnu dienu bez tam aicināts «Ceiruleits» no Līvāniem.

Kurp vedis festivāla dalībnieku ceļi? Viens no visvecākajiem Latvijas etnogrāfiskajiem ansamblīem — «Naktineica» no Saunas pagasta — piedalis festivāla atklāšanas pasākumos Rīgā, bet 9. jūlijā — gājienā. (Uz gājienu tiek aicināti visi folkloras kopu dalībnieki, kam vien to ļauj finansiālās iespējas.) Bez tam šajā dienā «Naktineicai» jāuzstājas kino svētkos, savukārt vakarpusē — Esplanādē. Otrs mūsu rajona etnogrāfiskais ansamblis «Jumaleņa» no Riebiņu pagasta — uzaicināts uzstāties atklāšanas koncertā. «Jumaleņa» pašlaik ir viens no labākajiem un interesantākajiem Latvijas ansamblīem. Arī nākamajā festivāla dienā uzstāsies gan «Naktineica», gan «Jumaleņa», bet novakarē Latviešu biedrības namā pasākumā «Tēva sēta», ko režisēt uzdots man, kopā ar ansamblīem no visiem Latvijas novadiem un trim ārzemju kolektīviem uzstāsies rajona kultūras nama folkloras centra ansamblis «Preiļi», kam pašlaik klājas visgrūtāk, jo nav pastāvīgu telpu mēģinājumiem, taču tā pastāvēšanas divos gados gūti vērā nemani rezultāti. 11. jūlijā «Preiļiem» jāuzstājas zīngu vakarā sajeta namā — Gildē, bet savukārt Galēnu pagasta folkloras ansamblis «Vidsmuiža» šajā laikā viesosies Kurzemē, Kuldīgas rajonā. Mūsu «Jumaleņa» uzaicināta 12. jūlijā piedalīties kopkoncertā Dainu kalnā Siguldā, savukārt noslēguma koncertā Dzegužkalnā piedalīsies Preiļu siera rūpniecības ansamblis «Mūdenīki».

Atliek tikai posties — šūt jaunas štates, meitām — gatavot vainadziņus, pušiem — svārkus (jo bezpiedurķu kamzoļus valkūjuši tikai Kurzemes un Vidzemes vīri), atkārtot dziesmas. Bet tiem, kam nav tas gods — būt aicinātiem «Balticas» pulkā, nenokārt galvu, jo mūs gaida svētkos jūlijā Upmalā, vienu otru ansamblī ciemos ielūgs riebinieši. Un kas vēl zina vietas, kur šovasar skanēs mūsu dziesmas. Lai laba visiem vasara un dziesmai — zelta spārni!

Monika Livdāne,
rajona kultūras nama folkloras
centra vadītāja

Rietumu civilizācijas monsrs, vārdā Parīze

Vāršava 22. martā mūs sagaidīja pusnakti — ļoti skaista un liela. Bet ceļš veda uz Čehiju. Zelta Prāga iebraucām 23. marta. Čehijas galvaspilsēta ir atguvusi savu agrāko spožumu ar Kārla tiltu, kas kalpojau sesto gadsimtu un ir apbrīnas vērts ar savu izturības noslēpumu, ar svētā Vita katedrāli — dižu gotikas celtni, — ar burvīgu Zelta ielīnu, ar Šveika krodzīniem un ar unikālo vecā Rātsnamsa pulksteni, kurš ik dienas atgādina par laika steidzīgo plūdumu. Prāga svētdieni jēlās un laukumos bija daudz ļaužu, kas muzicēja un dejoja, tīrgojās ar Lieldienu atrībūtiem, ļoti jauki priečajās un kontaktejās, likās — esam liela karnevāla vidū, kur visapkārt valda prieks.

24. marta ceļš veda uz Vācijas pilsētu Nīrnbergu, kura atrodas valsts dienvidu daļā — Bavārijā. Tā pārsteidza ar sakoptību, eleganci un visā. Ziedi, ziedi... Visur — uz balkoniem, nojumītēm, jumtiem. Pie mājām — ists pasaku dārzs — ziedi, mazās arhitektūras formas, citi rotājumi. Nīrnbergā centrālais apskates objekts ir karaļa pils ar dārzu, gotiska stila baznīcas, interesanta strūklaku arhitektūra, mīlētāju aka.

25. marta rīts atnāca jau Strasbūrā. Tā ir vienduslaiku pilsēta, kurā 1949. gadā tika dibināta vienotā Eiropa. Šodiena Strasbūrā ir Eiropas Savienības un Eiropas kopienas ēkas. Pilsēta ar Dievmātes katedrāli, daudziem kanāliem un tiltiņiem, pilsēta, kura nepārtrauktā dalīta starp Vāciju un Franciju, kurā vietējie iedzīvotāji patiesībā ir lotringieši. Strasbūrā zied rūgtās mandeles lieliem rozā ziediem un arī narcises.

Vakarā dodamies Parīzes virzienā pa maksas ceļiem — glūdiem kā spogulis. Parīzē iebraucam vēlu — mūsu apmešanās vieta atrodas netālu no jautrās un bohemiskās Montmatras — tā ir viesnīca «Titania», kurā 49. istabīnā savā laikā dzīvojis A.de Sent Ekspīeri. Sobiņi šī viesnīca ir stipri noplukusi.

26., 27. marts. Parīze. Patiesībā Parīze cilvēkiem ir simbols, ilgas pēc skaistā, Parīzī ir apdziedājuši neskaitāmi rakstnieki, tā ir ie mūzināta gleznās, filmās, mūzikā. Grūti rast atbildi uz jautājumu: no kurienes rodas tās smeldzīgas ilgas, kas cilvēkus reizēm tik neprātīgi velk uz šo Rietumu civilizācijas monstru, ko sauc Parīze. Neviena no pasaules metropolēm nepiedāvā tik plašas iespējas baudīt mākslu un kultūru kā Parīze.

Parīzes Dievmātes katedrāle («Notre Dame») — «Mūsu kundze») 1163. gadā celta gotiska katedrāle — oficiālais Parīzes centrs. Neaprakstama skaistuma skulpturālā portāli un 69 metrus augsti torni.

Bastilijas laukums ar Brīvības kolonu. Kādreiz te bijusi drūmāk Francijas iestodzījuma vieta — cietums. Grand Opera — skaitākā Parīzes opera ar 4,5 tūkstoši skatītāju vietām. Elizejas lauki, ko dēvē par vienu no skaistākajām pasaules ielām. Abpus Elizejas laukumi virķējas dārgi veikalī, grezni restorāni, kino, Elizejas pils.

Konkordijas (Vienotības) laukums ar graūtu kolonnu un astoņām lielām skulptūrām, kas simbolizē Francijas galvenās pilsētas: Marsēlu, Bordo, Lilli, Strasbūru un citas.

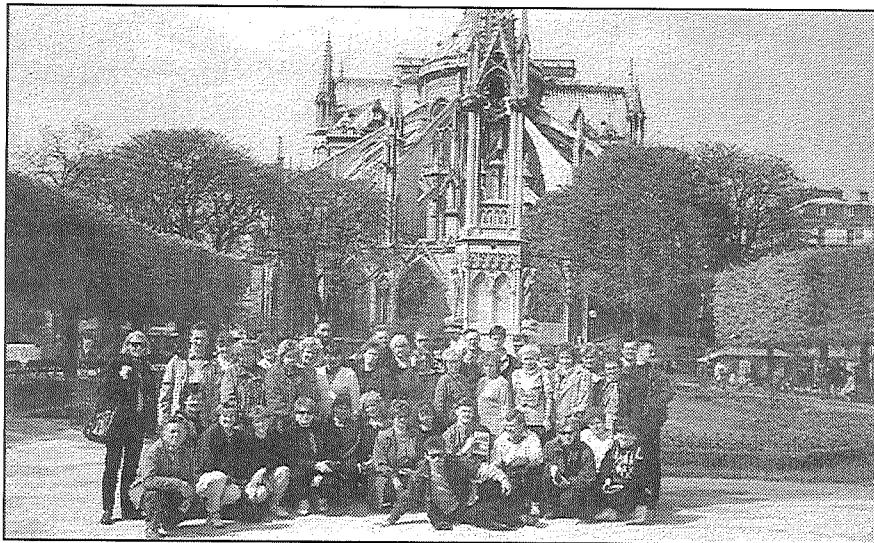
Triumfa arka — celta par godu Napoleona 1805. gadā Austerlīcas kaujā gūtajai uzvarai.

Aarkas pakājē ir Nezināmā Karavīra kaps. Tā ir plāksnes ar uzrakstu: «Te dus franču karīvis, kas kritis par tēvzemi». Arkas augstums

te saplūst kopā vienā «katlā», kas burbuļo bez apstājas. Neiens (arī raksta autore) nespēj atstāt tos iespaidus un emocijas, ko atstāj Parīze. Atstāj uz mūžu.

Parīze ir arī Francijas izglītības centrs, tajā mācās 70 procenti visas valsts studentu. Lielākās augstskolas ir Parīzes (Sorbonnas) universitāte, Nacionālais Politehniskais institūts u.c. Apmeklējām Parīzes Tehnoloģisko liceju un Valodu Koledžu. Licejā ir plaši attīstīti profesionāli apmācība (elektronika, metālapstrāde, stikla pūtēju speciālitāte u.c.). Valodu koledžā ir viena no 10 līdzīga tipa prestižām Parīzes mācību iestādēm, kurā ir interesanta mācību sistēma, skolēnu atlase, sociālais darbs.

No Parīzes atvadāmies 27. marta vakarā. Braucam pa Elizejas laukiem, gar Triumfa arku, vēl skatiens tver žilinošo Eifeltorni, un, kas nu kuram dzīļi sīrsniņā notiek, — nezinu,

● Pedagoji no Preiļu rajona pie Parīzes Dievmātes katedrāles. V.Poikānes foto

Luvra — bijusī aizsargpils, Francijas karalīm, tagad viens no visvairāk pazīstamākajiem mākslas vērtību muzejiem pasaulei. Tā apskatei ir vajadzīgi mēnesi, bet tie tūristi, kas iebraukuši Parīzē uz dažām dienām, ilgojas redzēt Džokondu. Aiz vairākām stikla sienām noslēpta noslēpumaini smaida Leonardo da Vinci «Mona Liza».

Pompidū centrs — Pikaso, Matisse, Miro — pasaules slavenas ultramodernās arhitektūras paraugi.

Luksemburgas dārzs un pils, kas celta 17. gadsimtā sākumā karalienei Marijai Mediči.

Monparnesas debesskrāpis. Un mazliet atālāk no centra XXI gadsimta Parīze — rajons La Defense, kur viens pie otra pret debesīm slejas stikloti milzīgi, kas piepildīti ar birojiem, tirdzniecības centriem, ministrijām. Arī pazeme te ir daudzstāviga, — virszemes acīm noslēpta auto stāvvietas, likloču ceļu estakādes un dzelzceļi.

Celojums ar kuģīti pa Sēnu, smaržu muzeju apmeklējums, maldīšanās pa Parīzes metro, iepaidei Latīnu kvartālā, nakts dzīves vērojumi. Tas un daudz kas cits divās dienās Parīzē atstājis spilgtu un arī ļoti kontrastainu iepaidei, jo Parīze ir ne tikai vēsturiskais centrs, neaprakstāmi arhitektūras pieminekļi, Parīze ir arī milzīgs ekonomikas centrs, ļoti liela pilsēta (platība ap 105 km², 3 miljoni iedzīvotāju). Parīze ir kosmopolītiska, skaļa, žilinoša un netīra, bagāta un nabadzīga. Tas viss

bet atvadas no Parīzes smeldz noteikti kātram.

28. marta rīta jau esam Amsterdamā. Nakti miegā ir šķērsota Belāgijas — Holandes robeža. Amsterdamā ir agri rīts. Tieki mazgāti trošuāri, skatlogi, autopieturas, parādās pirmie redzēbrauci, ļoti iemīlēti pārvietošanās līdzekļi, un, jo vecāks ritenis, jo labāk.

Amsterdamā ar kanāliem un tiltiņiem, ar viduslaiku celtnēm noskoņo romantiski jebkruru ceļotāju. Fantastisks vaska figūru muzejs (Madame Tisse — Anglija), Holandes puķu tirdzniecība, arī tādas lietas kā sex muzejs un vissenākās profesijas pārstāvēs skatlogos gaišā dienās laikā. Un vēl — izteiktīgi kosmopolītiska pilsēta, kuras ielās var redzēt visdažādāko pasaules kultūru sajaukumus.

Pēc Amsterdamas ilgais ceļš mājup. Ap 2000 kilometri. Eiropā esam pasildījušies (Parīzē — +16 grādu C), satikuši gidi latvieši Ivo, kura mātes dzimtas saknes ir Līvānos, esam redzējuši pavasari, pilna galva ar iespādīem, dažādi kuriozi, pārpratumi un neveiksmes, bet vispārējais noskoņojums un veselības stāvoklis labs. Un galvenā atzīņa — materiālās vērtības ir tikai sekundāras. Izzināt pasauli, mācīties, redzēt, just, lūk, galvenais, priemārais.

Visu celojošo rajona skolu direktoru un skolu valdes darbinieku vārdā Maija Kručinina, Livānu 1. vidusskolas direktore

Sagatavošanā jaunā telefonu grāmata Preiļu rajonam

«Zalo lapu» izdevējs — firma «Latvijas Tālrunis» informācijas un telefonu grāmatu izdošanas jomā darbojas jau 5 gadus un ir vērīgā, kas regulāri izdot telefonu grāmatas visiem Latvijas rajoniem. Veidojot izdevumus katram rajonam atsevišķi, ir iespējams daudz pilnīgāk un ātri savākt un apkopot zīnas par tālrunu abonentiem. Tas ir ipaši svarīgi šobrīd, kad pārmainas ekonomikā un sakaru modernizācijā norit strauji un informācija bieži mainās.

Telefonu grāmatu lietotāju aptauja rāda, ka šobrīd gandrīz puse no visiem telefonu grāmatu lietotājiem Rīgā dod priekšroku «Zalojām lapām» un Latvijas rajonos «Zalo lapu» telefonu grāmatas lieto vairāk nekā 60-80% telefonu abonentu. Turklatā visa informācija no «Zalo lapu» telefonu grāmatām par vairāk nekā 50 000 Latvijas uzņēmumiem un iestādēm ir pieejama arī Internet tīkla lietotājiem 4 valodās: latviešu, krievu, angļu un vācu (adrese

w.w.w.zl.lv.), kā arī bezmaksas diennakts uzziņu dienestā «Ekspress Hotline».

Šobrīd ir sākts darbs pie jaunās Preiļu rajonu telefonu grāmatas.

Periodā, kopš lietotājiem ir iepriekšējā gada izdevums, ir fiksēti vairāk nekā 250 izmaiņu un papildinājumu par firmu, iestāžu darbību, tālruniem un adresēm. Jaunājā Preiļu rajona telefonu grāmatā būs jaunākās zīnas par firmām, iestādēm, to piedāvājumu klāstā, kā arī informācija par iedzīvotāju tālrunu numuriem. «Zalājās lapās» atradīsiet pasta indeksus, tālsarunu kodus, avārijas dienestu telefonu numurus, informāciju par tālrunu sakaru lietošanu, kā arī krāsainas pilsētas un rajona kartes.

Lai konkrētu uzņēmumu precīzu adresi, vēlamo, grāmatā leviņojamo tālrunu numuru, darbības nozares un pakalpojumus, firmas darbinieki tiekas vai sazinās ar uzņēmumu vadītājiem, uzklausot tos un konsultējot par kāram piemērotāko informācijas ieviešanas

veidu.

Grāmatas tirāža plānota 7000, kas nodrošinās iespēju telefonu grāmatu saņemt visiem tālrunu abonentiem. Tāpat, kā iepriekš, bez maksas pa vienam jaunās Preiļu telefonu grāmatas eksemplāram saņems visas rajona firmas un iestādes, turklāt grāmatas varēs saņemt bez maksas ar grāmatas aprīmaiņas talonu no iepriekšējā gada izdevuma. Tās būs no pērkamās arī grāmatīcās un pasta nodalās.

Lai informācija būtu izsmēloša un aktuāla, izdevēji cer uz pašu grāmatas lietotāju atsaučību, informējot par jaunumiem un aktualitātēm, kas skārušas uzņēmumus. Telefonu grāmata ir svarīgs informācijas avots arī firmām, kas tikai nesen sākušas savu darbību, jo telefonu grāmata ir lietotāji visu gadu, visās firmās un katram telefona īpašniekam. Jūs laipni uzklāsies firmas «Latvijas Tālrunis» konzultantu grupa par tālruni 43729 (darbdienās). Firma «Latvijas Tālrunis»

Trīs lietas — labas lietas

■ Tautas parunu
«Trīs lietas — labas lietas» šoreiz var atiecīnāt arī uz skolēnu pavasara krosu.

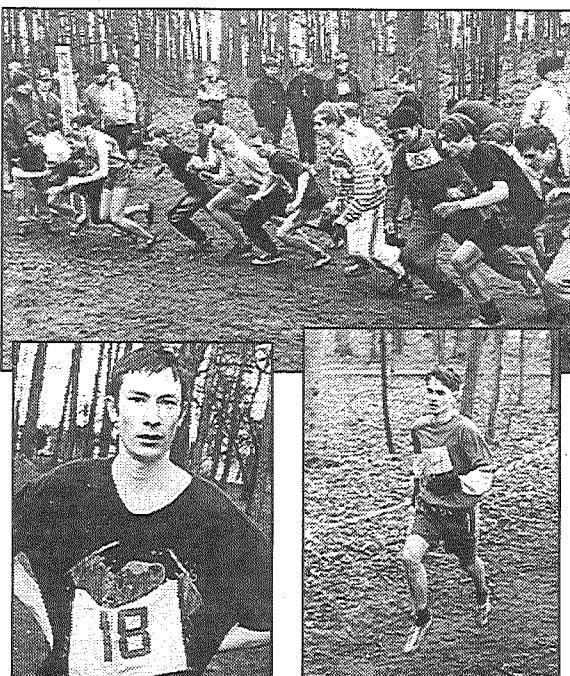
Piemērojoties nelabvēli-gajiem laika apstākļiem, kross Preiļos gāja valā tikai ar trešo piegājenu un arī jau pēc republikas finālsacensībām Rīgā. Tā Preiļu 1. pamatskolai, Rožupes pamatskolai, Riebiņu vidusskolai un Aglonas vidusskolai, kuras brauca uz Šmerļa meža takām, vajadzēja pa-lauties uz nojausmu, sastā-dot skolas izlasi.

Uzvarētājus noteica katram dzimšanas gadam at-sevišķi, sākot ar 1988. gada dzimušiem un beidzot ar 1979. gadā dzimušiem.

Par balvām uzvarētājiem parūpējās a/s «Preiļu siers» J. Šepsta personā, kas atvē-leja tortes uzvarētāju sumi-našanai. Par uzvarētājiem pamatskolu grupā kļuva Preiļu 1. pamatskola, vidusskolu grupā Riebiņu vidusskola.

Tehniskie rezultāti (meitenes)

1988. g. dz., 500 m, I.Broka (Galēni), 2.39; 1987. g. dz., 800 m, S.Vulāne (Dravnieki), 3.21; 1986. g. dz., 1000 m, A.Salnikova (Aglonas vsk.), 4.08; 1985. g. dz., 1000 m, I.Babris (Riebiņi), 3.54; 1984. g. dz., 1000 m, L.Švirkste (Rožupe), 3.43.2; 1983. g. dz., 1000 m, D.Voronki-na (Preiļu 1. psk.), 3.47; 1982. g. dz., 1500 m, M.Sondore (Riebiņi), 6.12.5; 1981. g. dz., 1500 m, L.Meldere (PVG), 6.20.4; 1980. g. dz., 1500 m, E.Petrāne (PVG), 5.58.3; 1978.-79. g. dz.,

● Republikas un rajona pavasara krosa uzvarētājs G. Pantelejevs.

2000 m, J.Cjoc (Riebiņi), 8.11.6.

Tehniskie rezultāti (zēni)

1988. g. dz., 500 m, J.Vaivods (Vārkavas vsk.), 2.19; 1987. g. dz., 800 m, R.Valdonis (Preiļu 1. psk.), 3.09; 1986. g. dz., 1000 m, A.Mūrieks (Preiļu 1. psk.), 3.53; 1985. g. dz., 1000 m, K.Balcars (Preiļu 1. psk.), 3.45; 1984. g. dz., 1500 m, K.Jankovskis (Līvānu 1. vsk.), 5.49; 1983. g. dz., 1500 m, V.Markevičs (Līvānu 1. vsk.), 5.17.3; 1982. g. dz., 2000 m, O.Vilcāns (Preiļu 1. psk.), 6.48.7; 1981. g. dz., 2000 m, R.Madelāns (Preiļu 1. psk.), 6.30; 1980. g. dz., 3000 m, G.Pantelejevs (Līvānu 1. vsk.), 9.31; 1978.-79. g. dz., 4000 m, A.Pušņakovs (Aglonas vsk.), 14.09.

● Distancē O. Vilcāns — uzvarētājs 2000 m distancē, 3. vietas ieguvējs republikas pavasara krosā. Foto — J.Silickis

Piedalījās 10 vidusskolas un 17 pamatskolas. Pie-dāvājam pirmos sešiniekus:

1. Riebiņu vsk. 190 p.
2. Vārkavas vsk. 173,5 p.
3. Līvānu 1. vsk. 170,5 p.
4. Līvānu 2. vsk. 145,5 p.
5. Aglonas ģimn. 140 p.
6. Aglonas vsk. 130 p.

L. Valdonis, sacensību galvenais tiesnesis

1. Preiļu 1. psk. 215 p.
2. Rožupes psk. 159,5 p.
3. Dravnieku psk. 159,5 p.
4. Galēnu psk. 126 p.
5. Salas psk. 105 p.
6. Aizkalnes psk. 89 p.

L. Valdonis, sacensību galvenais tiesnesis

VALSTS IENĒMUMU DIENESTA INFORMĀCIJA

Par iedzīvotāju ienākuma nodokļa atvieglojumiem

Ir pieņemti LR Ministru kabineta noteiku-mi Nr. 138 (08.04.97.), kas nosaka iedzīvotāju ienākuma nodokļa papildu atvieglojumu ap-mēru un to piemērošanas kārtību personām, kuras saskaņā ar likumiem ir atzītas par in-validīdiem, politiski reprezentātiem personām vai nacionālās pretošās kustības dalībniekiem.

Personai, kuri noteikta invaliditāte, ir tie-sības uz nodokļa papildu atvieglojumu šādā apmērā: 1) 300 latu gadā — I vai II invalidi-tātes grupai (Ls 25 mēnesi); 2) 240 latu gadā — III invaliditātes grupai (Ls 20 mēnesi).

Personai, kuri noteikts politiski reprezentātās personas statuss, un personai, kuri noteikts

nacionālās pretošās kustības dalībnieka statuss, ir tiesības uz nodokļu papildu atvieglojumu šādā apmērā: 1) 300 latu gadā, ja minētajai personai ir piešķirta pensija (Ls 25 mēnesi); 2) 552 lati gadā, ja minētajai personai nav piešķirta pensija (Ls 46 mēnesi).

Nodokļa maksātājam, kuram ir tiesības uz nodokļu papildu atvieglojumiem vienlaikus kā invalidām un politiski reprezentātai personai vai nacionālās pretošās kustības dalībniekiem, piemēro lielāko nodokļa papildu atviegloju-mu apmēru, uz kuru viņam ir tiesības.

Ar pārējo šo noteikumu saturu iesakām ie-pazīties tuvāk pašiem.

Par pievienotās vērtības nodokļa un ievedmuitas piemērošanu individuālā darba veicējiem

Ministru kabineta 1996. gada 4. jūnija noteikumu Nr. 201 «Noteikumi par tirdznie-cību Latvijas tirgos, gadatirgos, ielu tirdznie-cības vietās un izbraukumos» 91. punkts nosaka, ka juridiskajām personām un indi-viduālā darba veicējiem, kas tirgojas ar ie-pirkumi preci, jānodrošina, lai attiecīgajā tirdzniecības vietā atrastos pārdošanā esošo preču pavaddokumenti, kas noformēti sa-skaņā ar normatīvo aktu prasībām, vai muitas deklarāciju. Tas nozīmē, ka individuālā darba veicējam, kas saskaņā ar izsniegtais patentiem, reģistrācijas aplieci bām un speciālajām atlaujām (licencēm), ievēdot preces iekšzemē, maksā muitas likumošanas ak-tos noteiktajā kārtībā. Piemērojot šo normu, jebkura persona, kas ievēdot preces iekšzemē, maksā pievienotās vērtības nodokli par pil-nu preces muitas vērtību kopā ar ieved-muitas tarifu un akcīzes nodokli (ja attiecīgā prece tiek aplikta ar akcīzes nodokli). Tas nozīmē, ka pievienotās vērtības nodokli mak-sā gan ar nodokli apliekamās, gan neaplie-kamās personas.

Ja individuālā darba veicēji — fiziskas

personas, kuras saskaņā ar izsniegtais patentiem, reģistrācijas aplieci bām un speciālajām atlaujām (licencēm) ievēdot preces iekšzemē, maksā muitas likumošanas ak-tos noteiktajā kārtībā. Piemērojot šo normu, jebkura persona, kas ievēdot preces iekšzemē, maksā pievienotās vērtības nodokli par pil-nu preces muitas vērtību kopā ar ieved-muitas tarifu un akcīzes nodokli (ja attiecīgā prece tiek aplikta ar akcīzes nodokli). Tas nozīmē, ka pievienotās vērtības nodokli mak-sā gan ar nodokli apliekamās, gan neaplie-kamās personas.

Nemot vērā iepriekš minēto, paskaidrojami, ka, ja individuālā darba veicējs, kas saskaņā ar izsniegtais patentiem, reģistrācijas aplieci bām un speciālajām atlaujām (licencēm) ievēdot preces no ārzemēm realizācijai Latvijas Republikas tirgos, šīs preces ir jā-deklarē un jānomaksā pievienotās vērtības nodoklis budžetā likumā. «Par pievienotās vērtības nodokli» noteiktajā kārtībā no visas ievēsto preču vērtības, kas paredzēta tirdzniecībai (tātad, no visas vērtības nevis tikai virs 300 latiem).

VID Preiļu rajona nodaļa

Tikšanās ar dzejnieci

Vai laika domāt cilvēkiem par dzeju,
Kad daudziem galda rudzu maizes trūkst,
Kad rūgtā netaisnība rāda gudru seju
Un neprāts izmīsuma sulā rūgst?

Un tomēr gribas izkliegt balsi skaļā
To atzinu, kas tā kā ķirmis grauz:
Jel neļausimies visu tikai palāt,
Ir gaismas cēlā tumsa jāsalauž.

Un tāpēc atkal noliecos pār lapu —
Ir kādreiz vārdiem stipru sakņu spēks —
Ja tie caur tumsu metīs gaismas laipu,
Tad šaubām pāri silta saule lēks.

Šie panti no dzejoļa «Šaubas», kas publicēts krājumā «Ar nopūtu kabatā», atklāj tā autores Janīnas Tabūnes brīžiem nezinās pilno un mo-košo jautājumu — vai ir jāraksta, vai līdzcil-vēkiem šodien ir vajadzīga dzeja. Un pati dzej-niecie par tās vajadzību pārliecības atkal un atkal no jauna — visi pieci viņas dzejoļu krā-jumi «Aizrit mūžs...», «Tuvums un tālums», «Nemiers», «Ar rudens elpu», «Ar nopūtu kabatā», kas iznākuši samērā neilgā laika spridī — pirmais — 1992. gadā, grāmatnīcu plauk-tošs neiepliegt. Viņas dzeju lasa, tai piemeklē mūziku vai komponē to, šīs dziesmas pazīst tautā, un dzied. Kā, piemēram, dziesmas «Latgales sirds», «Cibla», «Pilāžu vīns», «Tēva mājas» un citas. Vairākas piedalījušās radio dziesmu aptaujās. Pati Janīna Tabūne va-da Zvīrgzdenes pagasta folkloras ansamblī.

Preiļes dziesmas ar dzejnieci no Ludzas rajona Zvīrgzdenes pagasta sagādāja rajona galvenā bibliotēka. Janīna Tabūne — pedago-ge, arī žurnāliste, bet pēdējos gados — pen-sionārēs godā, kad atliek vairāk laika rakstīšanai un arī — publicistes darbam. Dzejnieces tēmas — mīlestība, kā viņa pati saka, — mī-lestība pret visu ko — pret dzimto pusī, pret

Latgali, pret dabu, pret cilvēkiem.

Reizē ar Janīnu Tabūni Preiļos ieradās arī grupa «Nemiers», kurā apvienojušies viņas tu-vinieki, draugi, — pārsvārā gados jauni cil-vēki, kas dzied dziesmas ar dzejnieces tek-stiem. Rajona galvenajā bibliotēkā atmīnās par kopīgi ar Janīnu pavadito jaunību dalījās rie-binieti Valentīna Mičāne, par savu daiļradi stāstīja pati dzejniece, skanēja viņas dzejoļi. Uz šo tikšanos fielākoties bija ieradušies ve-cāka gadagājuma cilvēki, kam tuva Janīnas Tabūnes dzeja, kas lasot to uztver kā uz pa-pīra uzliktas paši savas domas. Bet «Nemieru» izpildījumā izskanēja daudz dziesmu, kuru nosaukumi runā paši par sevi, — «Ro-ze», «Ievziedu putenis», «Īlu dūjas».

L.Rancāne
J.Silicka foto

Konkursa jautājumi par apdrošināšanu un tās veidiem

■ Ar avīzes «Novadnieks» mielu atsaucību esam nopublicējuši deviņu rakstu sēriju, kurā mēģinājām īsumā iepazīstināt jūs ar apdrošināšanas veidiem un apdrošināšanas tirgus piedāvātajiem pakalpojumiem un jūsu iespējām tos izman-tot. Šis ir pēdējais no rakstiem.

Cerībā, ka esat uzmanīgi lasījuši šos rakstus un guvuši reāli izmantojamas zināšanas, publicējam konkursa jautājumus, uz kuriem atbildot, čaklākie un vērīgākie lasītāji iegū-dāvanīnas, bet konkursa uzvarētājs — galveno balvu.

1. Pēc kādiem trīs kritērijiem būtu jāizvēlas sava — droša un stabila apdrošināšanas sabiedrība?

2. Cik dzīvības un cik riska apdrošināšanas sabiedrības šobrīd darbojas Latvijā?

3. Nosauciet, kādus dzīvības apdrošināšanas veidus jūs pazīstat, kuri no tiem ir kapitālu uzkrājošie?

4. Kādus riska apdrošināšanas veidus jūs zināt?

5. Kurās valstis nav spēkā veselības un nelaimes gadījumu apdrošināšanas polise ārzemju ceļojumiem?

6. Kurš no «Rīgas Fenikss» piedāvātajiem apdrošināšanas veidiem ir visjaunākais? Pie kura no dzīvības apdrošināšanas veidiem tas pieder? Kāda ir galvenā atšķirība no citiem apdrošināšanas veidiem?

7. Ar ko pensiju apdrošināšana salīdzinoši ir izdevīgāka par naudas līdzekļu uzkrāšanu bankās?

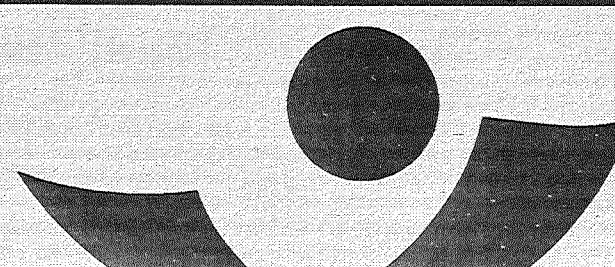
8. Kurš apdrošināšanas veids paredz atlīdzību nevis apdrošinātajai personai, bet «trešajai» personai?

9. Ko jūs zināt par apdrošinātāju grupu «Rīgas Fenikss»?

Atbildes sūtiet uz apdrošinātāju grupas «Rīgas Fenikss» Preiļu ģenerālagentūru Brīvības ielā 76, LV 5301, Preiļi.

Eva Balaško

Jūsu drošība, Jūsu nākotne, Jūsu dzīve!

RĪGAS FENIKSS

APDROŠINĀTĀJU GRUPA

KONSULTĀCIJAS APDROŠINĀŠANA

GENERĀLAGENTŪRA PREIĻOS

PĀRSTĀVIS - EDGARS KOZUĻ-KAŽS

Adrese: BRĪVĪBAS IELA 76, Tālr.: (53) 23030

Sludinajumi un reklama

**Cienījamie
«Novadnieka» lasītāji!**
Neazmirstiet pasūtīt savu laikrakstu jūnijam un turpmākajiem šī gada mēnesiem. To var izdarīt līdz 20. maijam rajona sakaru nodalās un pie lauku pastniekiem.

Ar jūniju «Novadnieks» arī trešdienās iznāks ar **8 lappusēm**.

**Abonēšanas maksa
palielināta netiek!**

RNS-D

SIA RNS-D pārdod augstas kvalitātes vasaras dizeļdegvielu L-02-62. Cena 0,185 līdz 0,20 Ls/l. Iespējama piegāde. Tālr. 43668, 43778, 8-29-356077.

Linu sēklkopības stacijas privatizācijas komisija

pasludina, ka tiek pagarināta pieteikšanās līdz šī gada 25. maijam uz sēklu apstrādes un uzglabāšanas nedalāmā objekta privatizāciju, vērtība Ls 94448. Iepazīšanās ar noteikumiem otrdiennā linu sēklkopības stacijā.

PAR LABĀKAJĀM CENĀM PĒRK UN PĀRDOD

SERTIFIKĀTUS LOTERIJA

Pie mums pārdotās sertifikātu grāmatīgas reizi mēnesi piedāļas izlozē, kur laimētāji atkārtoti saņem tādu naujas summu, kādu saņēma, sertifikātus pārdotām.

PREIJU PILSETAS DOMĒ, TĀLR. 21075, LĪVĀNOS,
STACIJAS 1 (BIJUŠAIS PAKALPOJUMU KOMBINĀTS),
TĀLR. 44228.

Līvānos veic kopēšanas darbus.
Pakalpojumu cena 3 - 4 santimi. Tālr. 44228.

Pārdod

Ford Sierra, 2,3 D, 1986.
g. Tālr. 41278;

Ford Escort, 1,6. Tālr. 41550;

Audi Coupe, 1981. g. Tālr. 22263;

MAZ-vilcēju ar puspiekabi,

6 V, 2500 \$; mazlietotu mēslu izkliedētāju, 7 t, Ls 600; 3-korpusu arklus, Ls 250; ZIL GI-133 rezerves daļām; «Ural» riepas, Ls 150 par vienu. Ir varianti. Tel. 15334 vakaros;

VAZ-21063, 1989. g., labā tehniskā stāvoklī. Tālr. 23348;

VAZ remonta virzuljus, gredzenus, šāles, jaunu GAZ-53 aizmugures tiltu. Tel. 37582;

kombainu «Niva» un citu tehniku. Tālr. 15380, 15176;

video. Tālr. 23347;

jaunus ledusskapjius «Snaige», piegāde, garantija 1 gads. Tel. 21268;

podnieka rīpu. Tālr. 24687;

jaunus Līvānu kieģelus Preilos, 1500 gab. Tel. 23484 vakaros;

vakaros;

govi. Zvanīt 59286
vakaros;

bulīti. Tālr. 35350.

Pērk

VW Passat. Tel. 56782;

«Julu», T-74 buldozera iekārtu. Tel. 43437;

māju Līvānos. Tel. 41227;

pusaudžu divstāvu gultu. Tel. 24118;

KRAZ, URAL ar manipulatoru. Tel. 8-257-25141
vakaros.

Dažādi

Atvainojos meitenei sakārā ar 5 latu banknotes incidentu. JAP autobusu vadītājs.

Urbjam artēziskās akas. Samaksā mērena. Tel. 22854.

Vajadzīgs kontakttelefons. Zvanīt 8-22-597367 Rīgā.

Vajadzīga aukle. Tālr. 21995 vakaros.

Sieviete nopietnos nolūkos iepazīsies ar virieti līdz 45 g. Rakstīt: Preilos, Aglonas 1, A-27.

APSTIPRINĀTI NOTEIKUMI

Privatizācijas aģentūra paziņo, ka
29.04.1997. ir apstiprināti
Valsts uzņēmuma "Ogre"
privatizācijas noteikumi

Juridiskā adrese: Rīgas iela 98, Ogre, LV - 5001.
Atrašanās vietas:

- Rīgas iela 98, Ogre, LV - 5001;
- Māliknes prospekts 5, Ogre, LV - 5003;
- Māliknes prospekts 11, Ogre, LV - 5003;
- Atbrīvošanas aleja 119, Rēzekne, LV - 4600;
- Rīgas iela 60, Daugavpils, LV - 5400;
- Kārsavas iela 4, Preili, LV - 5300.

Privatizācijas metode: pārdošana.

Privatizācijas pamēni: Valsts uzņēmuma pārveidošana statūsbiedrībā, vienlaicīgi pārdodot šīs sabiedrības kapitāla daļas.

Akciju sabiedrības pamatlīdzītās: Ls 8 200 000.

Vienas akcijas nominālvērtība: Ls 1.

Vienas akcijas nosacītā cena: Ls 1.

Akciju kvotas	Akciju skaits	Maksāšanas līdzekļi, to proporcijas (%) no kvotas)
Kontrolpakeete	60%	4 920 000 Latos 3,45% Sertifikātos 96,55%
Sabiedrības darbiniekiem un pensionāriem pārdomamā daļa	15%	1 230 000 Sertifikātos 100%
Akciju publiskajā piedāvājumā pārdomamā daļa	19,45%	1 594 900 Sertifikātos 100%
Akciju sabiedrības valdei rezerveitās akcijas	0,05%	4 100 Latos 100%
Pensiņu fondam nododamā akciju daļa	5%	410 000 Bez maksas
Privatizācijas rezerves akcijas	0,5%	41 000 Sertifikātos 100%

Privatizācijas subjekti var iepazīties ar objekta privatizācijas noteikumiem un iesniegt apliecinājumu kontrolpaketes privatizācijai saskaņā ar apstiprinātajiem privatizācijas noteikumiem. Privatizācijas aģentūrā K. Valdemāra ielā 31, Rīga, līdz 1997. gada 20. maija plkst. 16.00.

Kontrolpaketes izsole paredzēta 1997. gada 31. maijā plkst. 11.00 K. Valdemāra ielā 31, Rīga.

Parakstīšanās uz akcijām uzņēmuma darbiniekiem un pensionāriem, kā arī uz publiskajā piedāvājumā pārdomamajām akcijām tiks izsludināta atsevišķi.

Tālrinis uzzīņām 7021314.

Privatizācijas aģentūra

K. Valdemāra ielā 31, Rīga, LV - 1887

E-mail: lpa@mail.bk.lv Home page: <http://www.lpa.bk.lv/>

NOVADNIEKS

Laikraksts iznāk kopš 1950. gada 29. marīja. Redakcijas adrese: Aglonas ielā 1, Preili, LV-5301. Tel. 22059, 22305, 21759. Pasūtījuma indeks 3033.

Izodod sabiedrība ar ierobežotu atbildību «Novadnieks. Redakcija».

Iznāk 8 reizes mēnesi. Abonēšanas maksa mēnesi Ls 0,90. Mazumtirdzniecībā ligumcena.

© Pārpārešanas un cītēšanas gadījumā atsauce uz «Novadnieku» obligāta.

17. maijā Aglonas vidusskolā absolventu salidojums. Pieteikties līdz 9. maijam. Dalības maksa Ls 2. Līdz jāņem grozinā. Telefons uzzīņām dienā 15373, vakaros 15279.

1997. g. 31. maijā plkst. 16.00 Aglonas internātigmināzija rīko absolventu salidojumu. Bijušos skolotājus un absolventus lūdzam pieteikties līdz 27. maijam pa tālr. 253-15491. Dalības maksa Ls 2 un grozinā.

Redaktors
Pēteris Pīzelis

Reģistrācijas apliecība Nr. 1018
iespiests SIA «Latgales drukā»,
Rēzekne, Baznīcas ielā 28.
Offsetspiedums. Metiens 5030.